

ZAKON O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DAVKU NA DODANO VREDNOST

Pojasnilo DURS, št. 4230-1544/2011-4, 5. 10. 2011

Danes, dne 5. 10. 2011, je bil v Uradnem listu RS, št. 78/11, objavljen Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku na dodano vrednost (ZDDV-1E), ki začne veljati in se uporabljati 20. oktobra 2011. Nekatere zakonske določbe se začnejo uporabljati naslednje leto oziroma v začetku leta 2013 (kot je razvidno iz tabele v nadaljevanju).

Bistvene spremembe zakona lahko strnemo v naslednje sklope:

- postopno uveljavljanje določb zakona, ki predpisujejo obvezno predlaganje dokumentov v elektronski obliki,
- popravljanje napak iz preteklih obdobj v tekočem obračunu DDV in naknadna predložitev obračuna DDV,
- zmanjšanje davčne osnove na podlagi 39. člena ZDDV-1,
- nekatere druge spremembe.

I. Predlaganje obrazcev v elektronski obliki

S spremembo DDV zakonodaje bo omogočena avtomatizacija vseh procesov DDV, torej pošiljanje vseh dokumentov v elektronski obliki. Preko spletnega servisa eDavki sedaj davčni zavezanci oddajajo periodične obrazce, na voljo sta tudi elektronski storitvi registracije davčnih zavezancev in izmenjave njihovih podatkov z davčnimi upravami ostalih članic Unije ter elektronsko preverjanje davčnih števil in davčnih zavezancev iz Unije. S spremembo DDV zakonodaje se bodo postopno v skladu s prehodnimi določbami zakona v elektronski obliki prek sistema eDavki dodatno predlagali še naslednji obrazci:

Člen zakona in vsebina	Začetek uporabe
<i>43. člen (drugi odstavek):</i> prigrasitev uveljavljanja oprostitve plačila DDV v skladu s prvim odstavkom 43. člena ZDDV-1	1. januar 2013
<i>45. člen (drugi odstavek):</i> izjava glede izbire obdavčitve transakcije v zvezi z nepremičnino po drugem odstavku 45. člena ZDDV-1	1. julij 2012
<i>64. člen (drugi odstavek):</i> zahtevek za vračilo DDV od nabave novih prevoznih sredstev, ki jih davčni zavezanec priložnostno dobavi pod pogoji iz 2. točke 46. člena ZDDV-1	1. januar 2012
<i>65. člen (peti in sedmi odstavek):</i> napoved o predvidenih transakcijah po petem odstavku tega člena ter prigrasitev ali sprememba izbranega načina izračunavanja odbitnega deleža po sedmem odstavku 65. člena ZDDV-1	1. januar 2013
<i>74.i člen (deseti odstavek):</i> zahtevek za vračilo DDV s strani davčnega zavezanca s sedežem v tretji državi	1. julij 2012
<i>75. člen:</i> zahtevek za vračilo DDV v potniškem prometu	20. oktober 2011

Člen zakona in vsebina	Začetek uporabe
77. člen (sedmi odstavek): vloga za izdajo dovoljenja, da davčni zavezanec izkaže obveznost iz naslova DDV od uvoza v obračunu DDV	1. januar 2013
80. člen (prvi odstavek): zahtevek za prenehanje identifikacije za namene DDV	1. januar 2012
94. člen (tretji odstavek): prigrasitev izbire za prostovoljno obračunavanje DDV	20. oktober 2011
95. člen (peti odstavek): obračun pavšalnega nadomestila	1. julij 2012
105. člen (drugi odstavek): prijava obdavčljivega preprodajalca o odločitvi za obračunavanje DDV po posebni ureditvi	1. januar 2013
120. člen (četrti odstavek): obvestilo o izbiri za obdavčitev dobav investicijskega zlata	1. januar 2013
133. člen (peta alineja prvega odstavka in druga alineja tretjega odstavka): obvestilo o začetku uporabe posebne ureditve po plačani realizaciji	1. januar 2012
134. člen (tretji odstavek): obvestilo o prenehanju uporabe posebne ureditve po plačani realizaciji	1. januar 2012
136. člen (drugi odstavek): popis neplačanih računov	1. januar 2013

Glede na to, da se bodo prijave, zahtevki in vloge predlagale v elektronski obliki prek sistema eDavki, kar pomeni, da bo informacijski sistem prijavo, zahtevek oziroma vlogo glede na določene kriterije sam razporejal po pristojnih davčnih uradih, je besedilo »pristojni davčni urad« v določenih členih nadomeščeno z besedilom »davčni organ« (1. člen ZDDV-1E).

II. Popravljanje napak iz preteklih obdobj v tekočem obračunu DDV in naknadna predložitev obračuna DDV

Popravljanje napak v obračunu DDV (88.b člen)

Z 88.b členom se poenostavlja postopek popravljanja podatkov za pretekla obdobja v tekočem obračunu DDV-O. Davčni zavezanec v primeru popravka napak iz preteklih obdobj v tekočem obračunu, ker je bila davčna obveznost izkazana prenizko oziroma presežek previsoko, obračuna in plača obresti po medbančni obrestni meri (ki pomeni revalorizacijo glavnice za vse primere popravkov) in ustreznim pribitkom glede na čas predložitve podatkov po poteku roka za vložitev davčnega obračuna.

V kolikor gre za popravek napake iz preteklega obdobja, *ki pomeni povečanje davčne obveznosti*, se obresti izračunajo za obdobje od dne, ki sledi zadnjemu delovnemu dnevu naslednjega meseca po poteku davčnega obdobja, v katerem bi moral biti vključen popravljen znesek DDV, do poteka roka za plačilo DDV po obračunu, v katerem je vključen popravljen znesek DDV.

V kolikor pa gre za popravek napake iz preteklega obdobja, *ki pomeni zmanjšanje presežka DDV*, pa se obresti izračunajo za obdobje od dne, ki sledi zadnjemu delovnemu dnevnu naslednjega meseca po poteku davčnega obdobja, v katerem bi moral biti vključen popravljen znesek DDV, do dneva predložitve obračuna, v katerem je vključen popravljen znesek DDV.

Davčni zavezanec, ki je že predložil obračun DDV in naknadno ugotovi, da ni pravilno obračunal davčne obveznosti do izteka roka za predložitev tega obračuna, lahko že vloženi obračun nadomesti z novim, razen če je po tem obračunu že zahteval vračilo DDV. V kolikor vloženi obračun vključuje tudi popravke za pretekla obdobja, se izračunajo tudi predpisane obresti.

Določbe 88.b člena zakona se uporabljajo za popravljanje napak iz preteklih obdobj v obračunih, ki se nanašajo na davčna obdobja po 30. septembru 2011.

Naknadna predložitev obračuna DDV (88.c člen)

Z 88.c členom se poenostavlja postopek predložitve obračuna DDV, ki ga davčni zavezanec ni predložil v predpisanem roku. Davčni zavezanec mora v primeru naknadne predložitve obračuna DDV izkazano obveznost plačati hkrati s predložitvijo obračuna in od zneska obveznosti obračunati in plačati obresti po evropski medbančni obrestni meri v višini, ki je veljala na dan poteka roka za plačilo DDV in ustreznim pribitkom glede na čas predložitve podatkov po poteku roka za vložitev davčnega obračuna. Davčni zavezanec naknadno predloženega obračuna ne sme nadomestiti z novim.

Gre za primerljivo ureditev, kot jo določa Zakon o davčnem postopku za samoprijavo, vendar se postopek naknadne predložitve z izračunom obresti in brez dodatne obveznosti za predložitev posebne priloge kot je to določeno pri samoprijavi izvede enostavno z oddajo obračuna na portalu eDavki.

Določbe 88.c člena zakona se uporabljajo za obračune DDV, ki se nanašajo na davčna obdobja po 30. septembru 2011.

III. Zmanjšanje davčne osnove po 39. členu ZDDV-1

Pisno obvestilo kupcu o znesku DDV, za katerega kupec nima pravice do odbitka

Davčni zavezanec lahko v skladu s spremenjeno določbo drugega odstavka 39. člena ZDDV-1 popravi (zmanjša) znesek obračunanega DDV, če pisno obvesti kupca o znesku DDV, za katerega kupec nima pravice do odbitka DDV. Tako lahko davčni zavezanec zmanjša davčno osnovo že v davčnem obdobju, v katerem pisno obvesti kupca o znesku DDV, za katerega le ta nima pravice do odbitka in ne šele v davčnem obdobju, v katerem prejme pisno obvestilo kupca, da je popravil odbitek DDV.

Postopek prisilne poravnave in stečajni postopek

V skladu z novim četrtem odstavkom 39. člena ZDDV-1 lahko davčni zavezanec popravi (zmanjša) znesek obračunanega in neplačanega DDV od vseh priznanih terjatev, ki jih je prijavil v postopku prisilne poravnave oziroma stečajnem postopku.

Navedena določba pomeni, da bodo davčni zavezanci že na začetku postopka prisilne poravnave ali stečajnega postopka popravili (zmanjšali) obračunani in neplačani DDV od priznanih terjatev, ki so jih prijavili v postopku prisilne poravnave ali stečajnega postopka.

Določba se uporablja za priznane terjatve v postopkih prisilne poravnave in stečajnih postopkih, za katere je bil sklep o začetku postopka izdan po 1. januarju 2011.

Davčni zavezanci bodo lahko popravili (zmanjšali) obračunani DDV v obračunu za davčno obdobje, ki se konča po uveljavitvi ZDDV-1E, torej v obračunu za oktober 2011 oziroma oktober – december 2011. Davčni zavezanci pa te pravice iz četrtega odstavka 39. člena zakona ne morejo uveljavljati že v obračunu za davčno obdobje, ki se je končalo pred uveljavitvijo zakona, ne glede na to, da bodo ta obračun (za davčno obdobje september 2011 oziroma julij – september 2011) predložili po uveljavitvi ZDDV-1E.

IV. Druge spremembe

Obdavčljivi promet fizične osebe (deveti odstavek 94. člena)

S spremembo devetega odstavka tega člena se pri fizični osebi v obdavčljivi promet všteva obdavčljiv promet, ki ga fizična oseba dosega iz naslova opravljanja neodvisne gospodarske dejavnosti (kot samostojni podjetnik, zasebnik oziroma fizična oseba).

Predložitev rekapitulacijskega poročila (92. člen)

Obveznost predložitve rekapitulacijskega poročila je določena le za davčna obdobja, ko davčni zavezanec opravi transakcijo znotraj Unije ali ko mora izvršiti popravke za pretekla obdobja poročanja.

Prijava pričetka in/ali prenehanja opravljanja dobav blaga ali storitev po 76.a členu ZDDV-1 (78.a člen)

Črtanje 78.a člen ZDDV-1 pomeni, da davčnim zavezancem ni treba več prijavljati pričetka opravljanja ali prenehanja opravljanja dobav blaga ali storitev po 76.a členu ZDDV-1.

Predložitev poročila o dobavah blaga ali storitev po 76.a člena ZDDV-1 (92.a člen)

Dolžnost poročanja o dobavah iz 76. a člena je določena le za tisto davčno obdobje, v katerem je davčni zavezanec opravil te dobave ali v katerem mora popraviti podatke o teh dobavah iz preteklih obdobj. S tem se odpravlja obveznost predložitve praznih poročil in s tem zmanjšuje administrativne obremenitve za davčne zavezance.

Davka proste prodajalne (58. člen)

S tem členom se natančneje določa davka proste prodajalne na letališčih ali v pristaniščih, ki lahko prodajajo blago z oprostitvijo plačila DDV potnikom pri poletih ali ladijskih prevozi na tretje ozemlje ali v tretjo državo ter daje pooblastilo ministru za finance, da predpiše natančnejše pogoje in način uveljavljanja oprostitev.

Spremenjena določba tretjega odstavka tega člena se začne uporabljati 1. januarja 2012.

Posebna ureditev za davčne zavezance, ki nimajo sedeža znotraj Unije, in opravljajo elektronske storitve osebam, ki niso davčni zavezanci (125. in 127. člen)

Davčni zavezanec, ki nima sedeža in opravlja elektronske storitve osebam, ki niso davčni zavezanci ter za državo identifikacije izbere Slovenijo, prijavo in posebni obračun DDV

predloži davčnemu organu v elektronski obliki, ni pa treba, da minister, pristojen za finance, predpiše način predložitve prijave v elektronski obliki.

Uporaba drugih predpisov (139. člen)

Pri popravljanju napak iz preteklih davčnih obdobij v tekočem obračunu in naknadni predložitvi obračuna DDV po poteku predpisanega roka za njegovo predložitev se ne upoštevajo določbe zakona, ki ureja davčni postopek.

Spremenjena določba zakona se uporablja za obračune DDV, ki se nanašajo na davčna obdobja po 30. septembru 2011.

Kazenske določbe (140., 141., 141.a in 141.b člen)

S spremembo tretjega odstavka 140. člena ZDDV-1 so kazenske določbe za davčnega zavezanca, ki ima pravico do pavšalnega nadomestila (kmet pavšalist), ki v obračunu pavšalnega nadomestila ne izkaže predpisanih podatkov, izenačene z drugimi davčnimi zavezanci, ki predlagajo obračun DDV, rekapitulacijsko poročilo in poročilo o dobavi blaga in storitev iz 76.a člena.

S spremembo 3. točke prvega odstavka 141. člena se za prekršek kaznuje davčni zavezanec, ki ne predloži pravočasno zahteve za izdajo identifikacijske številke ali če ga ne predloži na predpisan način, t.j. v elektronski obliki.

Črtanje 4.a točke prvega odstavka 141. člena je vezano na črtanje 78.a člena ZDDV-1.

Za prekršek se kaznuje tudi davčni zavezanec, če ne zagotovi pristnosti in celovitosti vsebine hranjenih računov, torej če po izdaji računa spremeni njegovo vsebino (7. točka prvega odstavka 141. člena).

S spremembo 8. točke se za prekršek kaznuje davčni zavezanec, če v roku ne predloži ali ne predloži obračuna DDV na predpisan način, torej v elektronski obliki. Z dopolnitvijo 9. in 10.a točke se predpisujeta kazni za nepravočasno in nepravilno predložitev rekapitulacijskega poročila in poročila o dobavi blaga in storitev po 76.a členu ZDDV-1.

Določba 141.a člena je spremenjena tako, da ustvarja izjemo od prekrška pri popravkih napak v tekočem obračunu DDV zaradi popravka napake iz obračuna DDV za preteklo davčno obdobje in pri naknadno predloženih obračunih.

141.b člen zakona se črta, ker je vsebina vključena v spremenjeni 141.a člen.

Spremenjene določbe 141. in 141.a člena tega člena zakona se uporabljajo za obračune DDV, ki se nanašajo na davčna obdobja po 30. septembru 2011.

Redakcijski popravki

Pri spremembah 63., 74.e, četrtega odstavka 74.i, 78. in 129. člena gre za redakcijske popravke.